

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Tisza István és a sajtó.

— márczius 30.

Balassa Ármin, a jeles szegedi publicista Tisza István grófnak egy érdekes elhatározásáról ír figyelemre méltó cikket, a melyből leprodukáljuk a következő részt:

Ezuttal Tisza István gróf miniszterelnöknek egy teljesen megbízható forrásból tudomásunkra jutott elhatározásához fűzünk megjegyzéseket, a mely megvalósítása esetén a legközvetlenebbül érinti a magyar sajtót, hatásában pedig alkalmas arra, hogy gyökeres átalakítást teremtsen a magyar politikai közvélemény ethikai fölfogásában.

Értesülésünk szerint ugyanis arról van szó, hogy *Tisza István miniszterelnök az összes lapoktól megvonja az eddig általuk élvezett szubvenziót.*

Több száz szubvenziót igénylő kérvényt utasított vissza a miniszterelnök, az eddig élvezett szubvenziókat pedig a dolog természetének megfelelőleg fokozatosan jun. 30-ig, vagyis a félév végéig fogja elvonni.

A miniszterelnök szándéka szerint az állam ezután csak esetről-esetre konkrét ellenszolgáltatás fejében fogja a sajtót támogatni, más szóval: ha az államnak szüksége

lesz a lapokra, akkor igénybe veszi őket hirdetési célokra pártállásukra való tekintet nélkül és ezt az ellenszolgáltatást meg fogja fizetni a kormány épp úgy, mint bármely más hirdető fél. Nyilvánvaló, hogy ha a miniszterelnök ezt a tervét megvalósítja, óriási átalakulást idéz elő a magyar sajtóviszonyokban. Az első és legfontosabb lesz annak a köztudatnak a lerombolása, hogy az egyoldalú párt-sajtónak állami szubvencionálása egyértelmű a sajtó korrupciójával és a politikai véleménynek pénzért való árubaocsátásával.

A sajtó függetlenségének problémáját állítja tisztázás elé ez a kérdés, mert amíg egyik oldalon áll az a zsurnalisztikai szabály, hogy a politikai lapnak egyénektől és pártoktól anyagilag lehetőleg függetlennek kell lennie, addig másik oldalon áll: a politikai célt kell szolgálnia, ami valamely politikai párthoz való tartozást jelent.

A köztudat tehát soha sem fogja itéletének elemei közül azt a meggyőződését eliminálni, hogy a lapokat egyének vagy pártok anyagilag támogatják és a gyakorlat főleg Ausztriában bizonyítja, hogy az összes tekintélyes politikai párt-

szervezetek, vagy egyéb társadalmi érdekkörök tartják fenn.

Nálunk Magyarországon a kormánypárti sajtó állami segélyezése azonban joggal provokálta a közvélemény gyanúsító állásfoglalását, mert azt látta, hogy a legfelsőbb elvi ellentétek ellenére, a melyek a váltakozó kormányokat egymástól megkülönböztette, ugyanazok a prononszirozott lapok maradtak kormánypártiak, a melyeknek ellenzékivé való átalakulása az elvi kényszerűség színében állottak előtte s ezért a kormány oldala mellett való megmaradásukat csak a szubvenzióval tudta magának megmagyarázni.

Nem ösmeretesek előttünk a miniszterelnök elhatározásának indító okai. Önmagát és minden utódját akarja-e egyszerűs mindenkorra a szubvenzióval lekötöztetett sajtó szolgálatkészségének terhes nyügétől megszabadítani, vagy pedig a szabadsajtónak ideális függetlenségét akarja-e visszaadni: nem tudjuk.

Bizonyos azonban előttünk az, hogy elhatározásának tettreváltása mindkét irányban hatásokat fog teremteni.

Helyre áll a sajtó politikai hi-

Pályafutás.

Irta: Madelaine.

A vármegyében talán még semmi sem okozott olyan nagy szenzációt, mint az új főjegyző megválasztása, de hogy is ne, a kik két év előtt a megyegyűlésen először megjelenni látták Botos Bandit, a harmadaljegyzőt, azok azt jósolták, na, ebből se lesz ám soha első jegyző, hejh hiába, nem mindig érdem szerint osztogatják az állásokat, sőt, mondhatnám, ritkán méltatják az érdemet.

Az aljegyzőcske kicsiny, vékony emberke volt, bizcentett a jobb lábára, mit elpalástolni akarva, nagyon is ugrós táncz lépésekkel járt, a haja amolyan lenszóke haj volt és ritkán, de hosszan esüngött túl magas, de épen nem értelmes homlokára, a szemei kifejezéstelenek és savószínűbb valának, a szája pelyhűdt kékes színű, a fogai meg össze-vissza álltak, mint a szegény ember szalmája.

Ha még hozzáteszem, hogy a kis jegyzőcske mindig kezeit dörzsölte s a hozzá intézett kérdésekre „igen is kérem ássan” szavakkal felelt, azt hiszem, hiven leírtam őt.

Azt gondolnák, hogy talán nagyon eszes volt, azért emelkedett fel abba a szép állásba olyan hirtelen; ne higgyék, én, a ki egy hivatalban dolgoztam vele, tulontul ismerem az ő kevéske tudományát, de hát mi lehet oka a szerencséjének, keresd az asszonyt, megint csak ezt a régi, de majdnem mindig igaznak bizonyuló mondatot veszem elő.

Hát tudják, ugy volt az, mikor ma egy éve a megyebálon a harmadaljegyző ur először mutatta be a társaságnak ifju feleségét, mindjárt sejtettük, hogy ez a királynői természetű, csillogó szemű szépség nem szeretheti az urát, figyelni kezdtünk és csakhamar rájöttünk a dolog nyitjára; de csak félig-meddig.

Mikor a főispán délczeg alakja feltűnt a bálteremben, nagyot villant a szép asszony szeme, piros ajakát ugyancsak megharapta, hegyes, fehér fogacskaival, még egy vércsepp is maradt a zsebkeendőjén; a főispánné vézna, kis fekete asszony volt, beteges kinézésű s éppen nem illet hatalmas természetű urához, szemei révetegen néztek körül a teremben, mialatt a hódolókat kissé elfogultan fogadta, majd a boldogság egy sugara vonult

át sovány arczán, mikor látta, hogy férje feléje közeledik.

Ott is marad most már mellette s együtt várják a tisztelőket, most az aljegyzőcske ugrándozik a felesége mellett, ki mint egy királynő, büszkén lépdel előre, mint megállanak az emelvény előtt, Botos Bandi boldogan mondja: „Méltóságos asszonyom, kérem ássan, bemutatom a feleségemet, ha meg méltóztatik engedni, kérem ássan.” A főispánné éppen azt akarja mondani, hogy nem is hallotta, hogy Botos ur megnősült, nagyon meglepte őt a szép feleségével, a ki különben is nem idegen, mivel egy intézetben nevelkedtek, de torkán akad a szó, mikor az urára tekint, ki halásápadtan áll a bájos tünemény előtt s ajkai reszketnek, a mint mondja: Edith, maga az? A szép asszonyon nem látni a legkisebb zavart sem, mélyen meghajlik a főispánné előtt s azt mondja: a főispán ur alkalmasint összetéveszt engem valakivel, én őt sohasem láttam.

A méltóságos asszony ugy érzi, mintha nagy veszély előtt állana, odaszól az urának s bemutatja őt a gyönyörű asszonynak. Botosék tovább mennek, a táncz megkezdődik s az első négyest a főispán meg-

Kóczé Antal

A CZIGÁNYOK LEGNAGYOBB MŰVÉSZE, aki a budapesti cigányversenyeken az első díjat nyerte, márczius 30-án este az „EMKE” kávéházban HANGVERSENYT rendez. Kóczé Antal Debreczenben csak ezen egyetlen hangversenyt tartja. — Belépti díj nincs.

Szives látogatást kér

KISS ADOLF

kávés.

tele az elvekről folytatott küzdelemnek közepette és a határozott körvonalakban kibontakozó politikai pártok sajtója a pártok teremtészetes existenciális érdekein kívül nem gyanúsítatik meg azzal, hogy pénzért áll a mindenkor hatalom szolgálatában. Ez a sajtó erkölcsi megtisztulásának útját nyitja meg.

A kormánynak az a célja, hogy a lapokat esetről-esetre, pártállásra való tekintet nélkül igénybe veszi, ha az államnak arra szüksége lesz, elvezet bennünket arra a területre, a hol a sajtónak, mint nélkülözhetetlen állami, társadalmi és közművelődési intézménynek a közérdek szempontjából való kötelező támogatásával találkozunk.

Ha Tisza István terve megeremti az állam és társadalom érdekkörében azt a köztudatot, hogy a sajtónak, mint közművelődési intézménynek fönntartása egyetemes nemzeti érdek és éppen ezért részesíti az állam egyforma támogatásban az egész sajtót, politikai pártállásra való tekintet nélkül, akkor Tisza István a magyar sajtó életében új korszakot teremt és kormányzata szabadelvűségéről tesz bizonyosságot.

Barátkozás.

— márczius 30.

A német császár és az olasz király nápolyi felköszöntői fölött nem lehet könnyedén napirendre térni. Jelentős és nagyon fontos két beszéd volt az, a melyet az uralkodók mondottak. Kétségtelen dolog, hogy a két uralkodó találkozására kifejezésre juttatja a két dinasztia és népek között fennálló rendkívül barátságos viszonyt és bizonyosságul szolgál a hármasszövetségben egyesült hatalmak teljes összhangjának, úgy, hogy a hármasszövetség a jövőre nézve békeszövetségnek tekinthető. A német-olasz kereskedelmi szerződés megkötése folytán

Botosné együtt táncolják, azt kérdezi a főispán: „mondja Edith, hogy tudott hozzá menni ehhez a csúf emberhez, maga, a ki olyan szép, mint egy istennő és olyan nagyon eszes, hogy méltó lenne egy királyhoz, miért ment ehhez az emberhez.” Csak azért, édes Béla, mert ez megkínált a kezével, maga meg a többiek elismerték az érdemet, hódoltak a szépségemnek, méltónak tartották volna a legnagyobb parthiera, be is vallották szerelmüket, de óvakodtak a kezüket felajánlani nekem, én meg miután legszebb álmom füstbe ment s az egyetlen ember, kit szerettem, elhagyott, azt gondoltam, bárki jön, hozzá megyek, jobban szerettem volna magam is, ha más jön, nem ez, — de hát ez volt az első becsületes ember, a kivel az életben találkoztam, lassan hozzá teszi, mikor látja a pirt a szép férfi arcon, már tudja, az udvarlóim között.

Ez az utóbbi kijelentés cseppet sem nyugtatja meg a férfit, mert hiszen Edith tudja legjobban, hogy éppen ő volt a legkitartóbb udvarlója.

Az asszony, úgy látszik, feltette magában, hogy hideg lesz mint a jég, de kacér: tapasztalásból mondom, hogy a hidegnek látszó asszonyok a legveszedelmesebbek.

A bál utáni napon a főispán bement az aljegyző ur hivatalába, megkérdezte, ott

remélhető, hogy a hármasszövetséget az Ausztria Magyarország és Olaszország között megkötendő kereskedelmi szerződés is ki fogja egészíteni.

Ugy áll ugyanis a dolog, hogy a hármasszövetség főbomlásáról szóló híresztelések állandóan hangoztatnak a külföldi lapokban. Még az olasz sajtó is gyakran hirdette ezt, úgy, hogy nem éppen föltűnő, a mikor a Giornale d'Italie hangulyozza, hogy német-olasz szövetség nemcsak hasznosnak, hanem szükségesnek is tekinthető. Az Ausztria-Magyarországgal való szövetség által kiegészített hármasszövetség az általános béke biztosítója, — mondja az újság és a nápolyi pohárköszöntők jelentőségét ebben az irányban nagyon helyesen állapítja meg.

Egymás mellé téve a német császár és az olasz király sürgönyeit, a melyeket elbucosításuk után egymáshoz intéztek, föltűnő érdekes következtetéseket vonhatunk le. Az olasz király Vilmos császárhoz intézett távirata a következő:

Teljes szívvel — köszönöm szíves vendégszerető látogatásodat és még egyszer meg kell mondanom, hogy mennyire örültem viszontlátásodon. A kamara elnöke ezt táviratozza nekem, hogy a kamara elnöke egyhangulag azt a határozatot fogadta el, hogy kifejezésre ad a német nemzet bátor uralkodója iránt érzett tiszteletének és bámúta érzelmeinek. Ezen érzelmeket osztva, sietek neked azt mély megelégedéssel tudomásodra hozni.

Vilmos császár erre a következő távirattal válaszolt az olasz királynak:

Épp most kaptam meg szíves táviratodat, melyet nagyon köszönök. A veled töltött órák, sajnós, rövidek voltak, de azokat mégis mindig megőrzöm emlékezetemben. A képviselőkamara rám nézve oly hízogó határozatának híre, a melyet velem közölsz, nagy megelégedéssel tölt el. Teljesen átérzem annak nagy értékét és mindkettőnk nemzetének érdekében örülök annak. Az olasz nép képviselői helyesen méltányolták ama barátság és rokonérzés őszinteségét, mely engem és a német népet Olaszország iránt elölt. — Fogadd legszívesebb köszönetemet. Vilmos.

Ez a barátságos hangú távirat legvilágosabb jele a német és olasz együttérzésnek. A barátkozás nagy és az ölekezés megható. Amde a fontiek után még mindig kérdés marad, hogy kihat-e ez a monárkiára is.

hon van-e a felesége, mert a főispáné nagyon szeretné látni, a bál izgalma miatt beteg lett, ő elmenne a nagyságos asszonyért a saját fogatával, ha az aljegyző urnak nincsen ellenére. Dehogy, dehogy, kérem alássan, csak méltóztassék, kérem alássan, tudja, ők együtt voltak az intézetben s az asszonyok mindig jobban ragaszkodnak az ifjúkori régi ismerősökhöz, mint az újakhoz.

Igy megy ez nap-nap után, a főispáné mindig beteges, az ura meg nem jut hozzá, hogy mindig vele legyen, elviszi tehát a gyermekkori ismerőst.

Hogy néha órákig együtt kocsiznak, Istenem, mi van abban, hiszen csak kell friss levegőre menni annak, a ki naponta négy-öt órát tölt a beteg szobában, mint ezt az önfeláldozó barátom teszi.

Az aljegyzőcske mit sem lát, de boldog, hogy az ő feleségét a méltóságos asszony úgy szereti, a főispán meg sokszor mondta, Botos ur, ön genialis emberi öre nagy jövő vár, az érdemeit méltatn, fogjuk.

S mondom, mikor megesett az, hogy a tisztujtáskor a harmadaljegyzőből főjegyző lett, mert a főispán úgy akarta, a kik nem haragudnak, mosolyogják a boldog embert, a ki lángésznek képzeletét, pedig hát csak gyönyörű, csábító a feleség.

Eppen most folynak a kereskedelmi szerződés-tárgyalások. Ebben a kérdésben pedig nagyon összetart a német s az olasz kormány. Barátságuk nagy, amde ellenünk irányul. A két szövetséges társ összefog a harmadi ellen.

Bősből arról érkeznek jelentések, hogy a német kereskedelmi szerződésre vonatkozó előmunkálatokkal már teljesen reudben vannak úgy, hogy a német kormányhoz intézendő közös jegyzéket a napokban má elküldik Berlinbe. A német kormány már kiszemelte az Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződés ügyében kiküldendő megbízottait, a kik valószínűleg a husvéti ünnepek után érintkezésbe lépnek a magyar és osztrák kormány képviselőivel. Német részről azt hiszik, hogy a tárgyalásoknál az új német vámtarifa nehézségeket fog okozni.

Ezeket a nehézségeket a szövetséges társ okozza a szövetségesnek. Ők ketten barátkoznak; ellenünk azonban összefognak s úgy látszik, meg fogja ezt sanyleni közgazdasági életünk.

Előtérbe nyomul már most a kérdés a hármasszövetség értékéről. A Giornale d'Italia hangulyozza a barátságot; de cselekszik-e ezt az államok? Olaszország északi részein állandóak a tüntetések a monárkia ellen. Németországban gyűlölködnek reánk. Kérdés már most, hogy miben nyilvánul meg a szövetség összekötő ereje.

A német császár és az olasz király barátkozásának reánk vonatkozó szeretetteljes hangsulyozása örömmel tölt el bennünket. Csak az a kérdés, hogy a szavak mögött tények rejlenek-e?

„A hármasszövetség fogalma kitörülhetetlenül vésődött bele alattvalóink lelkébe — szólott a német császár. A szövetség, a melyet magas elődeink és a Habsburg-ház általánoson tisztelt feje teremtett népeinknek áldása és egész Európa számára, záloga a békének, a melynek védelme alatt szakadatlanul tovább fog tartani a népek békés fejlődése.” A megkötött szerződéshez való állandó hűséget hangsulyozza ez a nyilatkozat. Hisszük, hiszen nem cselekedhetünk mást...

A helyi vasut fukarsága.

— A városi tanács figyelmébe. —

— márczius 30.

A debreczeni helyi vasut évek óta hizlalja részvényeseit a debreczeni közönség filléreiből, de hogy azt a busás jövedelmet, mit a közönség a részvényeseknek nyújt, némiképp viszonozná, az eszébe sem jut. Sőt a mikor és a hol lehet, a közönséggel szembe helyezkedik, annak érdekei ellen cselekszik.

A legutóbb lezajlott helyi vasuti közgyűlés, hol az elnökség azért a pár száz koronaért, a mit a társaságtól kap, a város közönségének érdekeit teljesen kiszolgáltatták a helyi vasut fő részvényesének, bizonyossága volt annak, hogy nem a közönséget, hanem kizárólag saját érdekeiket tartják szem előtt.

Az alábbi eset is e mellett tanuskodik és a közönség érdekében kötelességünk szóvá tenni, mert türethetetlen ez a helyzet, mely a helyi vasut igazgatóságának fukarságából, nemtörődömségéből évek óta uralkodik Debreczenben.

Nem első ízben képezi már panasz tárgyát a helyi vasut Hatvan-utcai szárnyvonala. Itt ugyanis a sinek között sincs kövezet és a Hatvan-utcai lakosok elkésredéssel beszélnek arról, hogy az utczára ki sem tehetik lábukat, mert a nagy, nehéz kocsit vontató ló olyan porfelleget ver fel, a mely már türethetlenné válik. A Kossuth-utcai szárnyvonalon a sinek között van kövezet, miért ne lehetne a Hatvan-utcai szárnyvonalon is. A vasut fukarsága, takarékosága, minél több osztalékot juttatni a

pesti főorvosok, okozza ezt a helytelen és a Hatvan-utcai lakókat annyira méltán elkésztő és már teljesen türehtelen állapotot.

A városi hatóságnak kötelessége, hogy a helyi vasut eme tulajdonságát ne töltsék tovább. Egy nagy utca lakosainak egészsége előbb való, mint egy magánvállalat kapzsága. A hatóságnak van rá eszköze, módja, hogy kötelezze a helyi vasutat a Hatvan-utcai szárnyvonal kikövezésére. El is várjuk, hogy megteszi ezt és felhívja a vállalatot kötelessége teljesítésére.

Ha jól esik zsebrevágni a közönség filléreit a vasutnak, tartsa kötelességének annak méltányos, jogos érdekeit és kívánóságait kielégíteni, teljesíteni. Nem is kell nagy áldozatot hozni, legfeljebb pár fillérral kevesebb osztalékot juttat a részvényeseinek.

Figyelemmel kísérjük, megteszi-e a hatóság kötelességét és orvosolja-e a Hatvan-utcai megzavart és jogos óhaját.

Kaland a tébolydában.

— Saját tudósítónktól. —

— márcz. 30.

Érdekes kalandja akadt a nagyváradij gyógyítóintézetben egyik városi tisztviselőnek. Az illető tisztviselő jelenleg, mint népszámláló biztos működik a választási törvény revíziójához szükséges adatokat gyűjti. Legutóbb utasítást kapott, hogy a biharmegyei kórházban levő összes husz éven felüli férfi betegeket írja össze a rendelethez híven meg is jelent a tébolydában. Az intézet hivatalos helyiségében Hollósi Béla felügyelő fogadta s rögtön rendelkezésére bocsátotta a betegek főkönyvét, a melyből a szükséges adatokat kiirhatta. A felügyelő azután távozott.

A tisztviselő megkezdte munkáját, a mit alig pár percig folytathatott, a mikor belépett egy intelligens külsejű uri ember, a ki a másik asztalnál foglalt helyet és szintén írni kezdett. A népszámláló biztos bemutatta magát. Az idegen pedig nyomban felajánlotta, hogy segítségére lesz az adatok gyűjtésében. Közül másfélóra hosszúságú dolgokat így együttesen. Az idegen diktálta a lapjából az elmebajosok neveit, közben pedig megjegyzéseket is tett: „Ez csak kis bolond” — „ez már nagyobb bolond”... Majd újabb nevet mond talba: R. György név. hivatalnok s hozzá teszi:

— Ez pedig én vagyok!

Képzeltető a tisztviselő meglepetése erre a váratlan kijelentésre. Erős idegzetű ember lévén, szerencsére nem jött zavarba:

— Ugyan kérem ne tréfáljon, hiszen ön nem beteg.

— De igen, higgye el nekem, hogy én is bolond vagyok, válaszolt az előzőeken ur — csak hogy a kicsik közé tartozom.

De a tisztviselő sem hagyta magát:

— Nekem ugyan hiába mondja!

— Már pedig én bolond vagyok elhibeheti.

És így folyt a szinte kedélyessé vált vitatkozás, a melyet egy újabb jövevény érkezése zavart meg. A tisztviselő fölélegzett, a bolond pedig szinte diadalmasan szólt:

— Jó, hogy jön kolléga, legalább ön is megmondhatja ennek az urnak, hogy mi korántsem vagyunk hivatalnokok, — csak itt dolgozunk...

De erre már a tisztviselő is kezdett egy kicsit fészkelődni. Szerencsére éppen benyitott a főorvos, meg a felügyelő. Ők aztán csakhamar tisztázták a helyzetet s felvilágosították a tisztviselőt, hogy az illetők csakugyan a betegek közé tartoznak,

de gyógyulók és így irodai munkákra is használják őket. A hivatalnok pedig hamarosan összeszedte a statisztikai lapokat és bucsuzott. A főorvos még utána szólt:

— Kérem vigyázzon, hogy tévedésből minket ne írjon a betegek közé!

A debreczeni kórház rejtelméből.

— Fegyelmi vizsgálat egy orvos ellen. —

— márczius 30.

Debreczen városa nagy áldozatok árán modern nagy kórházat létesített Debreczenben. Az áldozatot most is meghozza a város, mert évenként több ezer koronát költ a kórházra.

Méltán elvárhatná tehát mindenki, mikor a város olyan nagy áldozatokat hoz eme legfontosabb humánus intézmény érdekében, hogy ott mintaszerű rend, példás fegyelm és a mi a legfőbb: humanitás uralkodjék.

Az utóbbi időben azonban olyan botrányos dolgok kerülnek ki a kórházból, melyek felháborítanak minden jó érzésű embert.

A város jó hírneve érdekében, a humanitás szempontjából kötelességünk ezekkel a botrányos esetekkel foglalkozni és egyidejűleg követelni a városi tanácstól, hogy a kórház összes orvosai és személyzete ellen haladéktalanul indítsa meg a legszigorubb vizsgálatot.

Szükség van erre már azért is, hogy a jelenlegi, a kórházban tapasztalt botrányos állapotok, rendellenességek, fegyelmetlenségek végre megszűnjenek és ne beszélhessenek úgy a debreczeni kórházról, hogy a betegeknek abba bekerülni veszedelem.

A halotteserét már több ízben szóvá tettük, ujalag követeljük az ügy felderítése érdekében a két halott exhumálását.

Ha a halottesere megtörtént, semmivel sem menthető a kórház gondatlansága.

A mai nap ismét meghozta a kórházban uralkodó szomorú állapotokról a maga szenzációját.

Kovács József polgármester a kórház bujakóros osztályának vezető orvosa dr. Horváth Károly orvos ellen megindította a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot.

Ennek a vizsgálatnak érdekes és a kórház beléletében uralkodó rendellenességre, fegyelmetlenségre élénk fényt vető története van.

Még a múlt hóban történt, természetes a fegyelm hiánya miatt eshetett csak meg, hogy a bujakóros osztályban elhelyezett férfiak — nem első ízben kártyáztak.

Az ápolók tudták mindezt, de elnézték. Ez alkommal azonban nagy baj történt. A kártyázó betegek összevesztek, majd verekedésre került a sor és parázs csatát rogtönöztek. S székek, poharak repkedtek a levegőben és a verekedés végével sebesült férfiak, törött székek és asztalok maradtak a helyszínen, a verekedést nyugodtan nézték az ápolók.

nem mertek közbelépni, félve, hogy ők is kikaphatják részüket az ütlegekből.

Persze a rémület nagy volt, a kórház vezetősége fejét vesztette a szörnyű botrány miatt és azt a különös módját választotta a botrány elintézésének, hogy a verekedés főbbs-replőit *gyógyulatlanul mint gyógyultakat elbocsájtotta a kórházból.*

Milyen súlyos mulasztás és lelkiismeretlenség kell ahhoz, ilyen ragályos betegeket elbocsájtani a közkórházból, azt a közönség megítélésére bizzuk.

A tanács is tudomást szerzett erről a botrányról és utána járt az ügynek. A fent elsorolt dolgok valóknak bizonyultak. De kiderült még az is, hogy a bujakóros osztályban a rendnek, fegyelmnek se híre, se hamva. Az ápolók, az ápolónők akkor távoztak a kórházból, mikor nekik tetszett, a nélkül, hogy bárkitől erre nézve engedélyt kértek, kaptak volna.

Mindezen előfordult dolgokért első sorban a bujakóros osztály vezetője dr. Horváth Károly orvos, kinek lakása is a kórházban van, felelős, ezért indította meg a polgármester ez időszerint csak Horváth Károly dr. ellen a vizsgálatot.

Hisszük, hogy ez csak kezdete annak a nagyszabású vizsgálatnak, melyet a kórházban uralkodó botrányos dolgok miatt okvetlenül meg kell indítani.

A rendre, fegyelmre és a felügyelet hiányosságára jellemzők még ezek az esetek is:

A bujakóros osztályból megszökhetett egy veszedelmes országos betörő, a kit a rendőrség szállított be mint vizsgálati fogolyt, külön felhiva a kórház vezetőségének figyelmét a veszedelmes emberre;

ugyanasok a bujakóros osztályban az ápolónők gondatlansága miatt két nő szublimáthoz juthatott és öngyilkosságot követett el;

a gondatlanságra jellemző ez az eset is: vidékről egy kis 2 éves fiút hoztak a kórházba, kit a disznó összeharapott. A gyermek sebeit bekötözték, de a gyermeket nem menthették meg, pár nap múlva meghalt. Törvényszéki boncolást rendeltek el, a törvényszéki orvos és vizsgálóbíró megbotrányozással konstatálták, hogy a sebeket ellepték a férgek, mert az első bekötözés óta senkinek eszébe nem jutott a kötéseket megújítani, a boncolás alkalmával ezt a tényállást a bonczjegyzőkönyvbe is bevették;

ugyanasok a kórházban történt meg az a felháborító eset, hogy egy halottat, kinek hozzátartozói Debreczenben laknak, eltemették és a halálzásról csak hetek múlva értesítették az elhunyt édesapját.

Minden ember azt hiszi, hogy a kórházban humanitás uralkodik. Másutt így is van ez, de a debreczeni kórházban nem igen ösmerik ezt a szót: humanitás.

A szegénysorsu betegek helyzete nem irigyléreméltó. Nem egyszer megtörtént, hogy megverték a betegeket. Ha a vizsgálatot ez irányban is kiterjesztenék, számos eset nyerne beigazolást.

Azt hisszük, hogy ezek a fentebb fel-

Tavaszi ruhák tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÓCZY ANTAL

ruhafő és vegyszeti tisztító intézete

DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42-dik szám.

sorot esetek, melyeket bármikor bizonyítani, beigazolni is hajlandók vagyunk, — eléggé jellemzik a kórház beléletében uralkodó szomorú és mindenkit méltán felháborító, tovább már türethetetlen állapotokat.

Epen ez okból a nyilvánosság, a közönség érdekében szigorú vizsgálatot követünk a kórház egész személyzete ellen.

NAPI HIREK.

— **Vármegyei közigazgatás.** Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága a jövő hó 12-én délelőtt 9 órakor tartja rendes havi ülését Domahidy Elemér elnöke alatt, a melyen az egyes szakfeladók terjesztik elő a márczius havi közigazgatási életre vonatkozó jelentéseiket.

— **Sertéskonzumvásártér létesítése.** A városi tanács már régebben foglalkozik a sertéskonzumvásártér létesítésével. A mérnöki hivatalt meg is bizta, hogy a sertéskonzumvásártér tervét és költségvetését készítse el. A főmérnök a terveket és költségvetést már elkészítette és még e héten beterjeszti a tanácshoz.

— **Felhívás!** A katonai és honvédképző és nevelőintézetekbe felvétel végett leendő pályázatra a m. kir. honvédelmi miniszter a városi tanácshoz megküldötte a katonatiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetében, a katonai reáliskolákban, és a két katonai akadémiában, valamint a soproni honvéd főreáliskolában, a fumei haditengerészeti akadémiában és a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában a jövő 1904/1905-ik tanévre betöltendő magán, közös és magyar állami alapítványi helyek elnyerése czéljából a „Pályázati hirdetmények”-et. A városi tanács, tekintettel az iskolai tanulmányokra és az életkorra, a katonatiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetébe, valamint a katonai alreáliskolákba felvételre vonatkozó hirdetményeket az elemi iskolák felügyelével megbízott felekezeti hatóságokhoz megküldötte, a helybeli középiskolák (ev. ref. és róm. kath. főgymnásiumi, állami főiskola és kereskedelmi akadémia) igazgatóságai pedig ily hirdetményekkel a honvédelmi miniszter ur által láttattak el oly kérelemmel, hogy azt a hatóságuk alatt álló iskolák növendékei között hirdessék ki. — A jelzett helyeken tehát a hirdetmények megtekinthetők. — Egyidejűleg a tanács is intézkedett az iránt, hogy a pályázati hirdetmények a városháznál (a katonai- és illetőségi ügyosztálynak az emeleten, a 17. szám alatt levő helyiségében naponta a hivatalos órák alatt) megtekinthetők legyenek, hol úgy a pályázók, mint a szülők (gyámok) minden irányban nyerhetnek utbaigazítást és felvilágosítást. A hadsereg nevelő- és képzőintézeteiben, valamint a honvéd főreáliskolában és a Ludovika Akadémiában a pályázati végzetés folyó évi május hó 15-ike, a fumei haditengerészeti akadémiába július hó 31-ig, tehát a szükséges okmányok haladéktalanul beszerzendők. — Végül kiemeltetik, hogy a debreczeni illetőségű ev. ref. vallású ifjak részére két Andaházy-Szilágyi-féle teljesen ingyenes alapítványi hely áll a soproni honvéd főreáliskolában rendelkezésre, melynek elnyerése czéljából a köllőleg felszerelt kérvények folyó évi május hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig adandók be a tanács iktatóba (városház földszint), később beadott, vagy hiányosan felszerelt kérvények vissza utasítatnak. Egyben értesítettnek, hogy mindkét hadapród iskolára hirdetmények még nem érkeztek le, annak idején a közönség ezekről is értesítettni fog. Ezuttal különösen kiemeltetik, hogy a két katonai akadémiában, valamint a katonai alreáliskolában betöltendő magyar állami alapítványi helyek már azon mérvben hirdettettek, melyeknek rendszeresítése a most

tárgyalás alatt levő törvényjavaslatban foglaltatik s így most a katonai akadémiákban 65, a katonai alreáliskolában pedig 116 kincstári magán és magyar alapítványi hely van fentartva kizárólag magyar honos ifjak részére. Az ezen alapítványokra vonatkozó „Tájékoztató” a katonai ügyosztálynál betekinthező s a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójától díjmentesen kapható.

— **Eljegyzés.** Székely Albert fővárosi könyvkereskedő, Székely Imre felelős szerkesztőnk testvéröccsese a napokban jegyezte el Budapesten Grünfeld József fővárosi magánhivatalnok szép és kedves leányát Malvin kisasszonyt. Az eljegyzéshez sok-sok szerencsekíváncsalom fűződik.

— **Kedvesményes szőlőkarók.** Megírtuk, hogy a miniszter szőlőkarókat bocsájt kedvezményes áron a szőlőtermelők részére. Ez úgy értelmezendő, hogy a szőlőkarók szállításáért, a kik ezért folyamodnak, csak a szállítási díj felét fizetik.

— **Öngyilkosság.** Siket Gábor volt Bercsényi-utca 17. szám alatti lakos, népzenész, ma délelőtt 10 órakor öngyilkosságot követett el. Egy nadrágszija erősített zsebkezdővel felakasztotta magát az ajtó sarkára. A felesége vette észre s levágta, orvosért küldött, de bizony Siket már halott volt. A rendőrség megindította az eljárást, de nem lehetett kideríteni, hogy miért szánta el magát az öngyilkosságra a szerencsétlen véget ért népzenész, vulgó cigány.

— **Nem tudta a szokást.** Az éjjel, úgy 11 óra tájban egy igen szép, magánosan sétáló asszonyt tartóztatott le a debreczeni rendőrség, a ki azt állította, hogy Veresről jött be bevásárolni s miután a feje fájt s nem tudott aludni, sétálni ment, nem tudván azt, hogy Debreczenben 9 óra után nem szabad az utcán magánosan járó nőnek sétálni. A rendőrség el is hitte ezt a kifogást, de kitűnt, hogy az illetőnek: özv. Várady Józsefnek nem volt szállása és így bizony minden védekezése dacára — hazatoloncolták.

— **Megugrott tolvaj.** Balla Lidia több rendbeli lopást követett el s e miatt keresi az igazságszolgáltatás. De bizony Balla Lidi megnesztele a dolgot s megugrott a büntetés elől. A rendőrség keresi a veszedelmes nótárius tolvajt.

— **A debreczeni pénzár be-
tegyesélyző pénztár** tegnapi tartotta rendes évi közgyűlését Rosenberg Simon és Kovács Dezső tiszteletbeli elnöke alatt. A közgyűlésen Rosenberg Simon elnök szép beszédben buzdította egyetértésre, buzgó együttműködésre a pénztár tagjait, majd Vetéssy Mihály tett jelentést az elmúlt év eredményes működéséről. A pénztárnak 123 tagja van, bevétele az 1902. évi 300 korona 72 fillér maradvánnyal 3702 korona 50 fillér, kiadása 3509 korona 77 fillér volt. Érdekes megemlíteni, hogy a humánus testület gyógyszerekért 1074 korona 86 fillért adott ki. — Pénztári maradvány, illetve pénzkészlet 1904-ik évre áthozatott 192 korona 73 fillér. — A pénztár tiszta vagyona 3699 korona 50 fillér felszerelésekben s takarékpénztári betétekben. A közgyűlés úgy az igazgatóságának, mint a felügyelő bizottságának a felmentvényt megadta s munkálkodásukért köszönetet szavazott. Ezután közgyűlési kiküldötteknek Kraffel János, Boda Mihály

és Kohn Zsigmond, igazgatósági póttagoknak Boda Mihály és Kalmár Dezső, felügyelő bizottsági tagoknak Haranghy György, Eigner Károly és Groszmann József választottak meg.

— **A gyakorlati gazdatisztek országos kongresszusa.** A kongresszus, melynek védőségét gróf Zichy Jenő vállalta el, előreláthatóan nagy méretű lesz, mert az ország minden részéből igen nagy számmal jelentkeznek a résztvevők, a kiknek igen jelentékeny hányadát földbirtokok és bérlek képezik, a mi mindenesetre figyelemre méltó jelenség. A kongresszus programját is megállapította a rendezőség a következőkben: az 1900 évi XXVII. t. cz. revíziójának, illetőleg a földművelési miniszternek az O. M. G. E.-hez küldött s a gyakorlati gazdatiszti vizsgára vonatkozó miniszteri rendelet tervezetnek tárgyában való állásfoglalás, a gyakorlati gazdatiszteknek díjtalan állás elnyerése egyesületi alapon; a nyugdíjügy mielőbbi megoldása és végül az állásnélküli gazdatisztek segélyezésének kérdése. A kongresszuson való megjelenésre jogosító igazolványokat a nem okleveles gazdatisztek Országos Egyesületétől vagy a Magyar Gazdák Lapja szerkesztőségétől (mindkettő: Budapest VII, Baross-tér 14.) márczius 24-éig szerzethet magyar állampolgár joggal bíró gyakorlati gazdatiszt, földbirtokos és bérlek. A kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító utalványok a kongresszusi igazolványokkal együtt küldetnek szét.

— **Csalás sorsjegyekkel.** Ily czímen azt írtuk, hogy Jaklics Gyulát letartóztatta a rendőrség hamis sorsjegyek áruba bocsájtása végett. Jaklicsot a kihallgatás után a rendőrség szabadon bocsájtotta.

— **Hogy lehet nagy hasznot elérni a baromfitenyésztésből?** Csak úgy és akkor, ha olvassuk és megismerjük azokat a nagyfontosságú és nélkülözhetetlen eljárásokat, melyek a sikert biztosítják. E szempontból a gazdák, baromfikedvelők és tenyésztők figyelmébe ajánljuk a „Baromfitenyésztés” című képes heti szaklapot, a melyet Hreblayné Dedinszky Adél szerkeszt. E szakfolyóirat felöleli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és disznajár, galamb és házinyul tenyésztési és értékesítési kérdéseket. A baromfitenyésztés minden ágáról közelít nagyszámú cikkeket mindig a legjelesebb tenyésztők írják. A lap hetenkint 12—16 oldal terjedelemmel és igen szép illusztrációval jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. A ki 3 egész évi előfizetést szerez s annak egész évi előfizetési díját: nyolcz koronát egyszerre beküldi, az egy éven át ingyen kapja tiszteletpéldányként a lapot. — Mutatványszámot ingyen és bérmeve szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VIII, Nap-utca 19. Ugyanott megrendelhető a „Tyuktenyésztés” című II-ik kiadást ért baromfitenyésztési szakmunka, a melyet Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő írt s a mely 200 oldalon, 90 képből ismerteti a tyuktenyésztési tudnivalókat és fajtaikat. Ara 3 korona 20 fillér. Ugy e szaklap, mint e munka egyetlenegy törekvő tenyésztő kezéből sem hiányozhat.

— **Új rendelet a vasárnapi munkaszünetről.** Már hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a vasárnapi munkaszünet kérdését, melyet a Láng-féle rendelet a lehetőleg szerencsétlenebb módon oldott meg, új rendelettel kívánja szabályozni. A kereskedelmi miniszter a keresk. és iparkamarákhoz ez ügyben leiratot intézett, a melyben előadja, hogy a vasárnapi munkaszünet szabályozása iránt sok oldalról érkezett hozzá felterjesztés, illetve javaslat, minek folytán a vasárnapi munkaszünet szabályozásának kérdését beható tárgyalás és újabb megfontolás alá

fogja venni, hogy az eléje terjesztett összes kérelmekkel, óhajokkal és javaslatokkal a legbátrabban és a mindkét rendbeli érdekeltség összes figyelembe jöhető érdekeinek mérlegelésével foglalkozhassék.

— **A leghosszabb alagutak.** A föld leghosszabb alagutja a Gotthárd-alagut 14,990 m. hosszúsággal. Azután jön a Mont-Cenis-alagut 12,230 m., az Ariberg-alagut 10,270 m., a Ronco-alagut Olaszországban 9207 m., a Ceyloni-alagut 8000 méter, az amerikai Horsae-alagut 7640 méter, az angolországi Severa-alagut 7240 m., a Marcopoli-alagut Olaszországban 6480 m., a Sbro-alagut Észak-Amerikában 6000 m., a Standbrodge-alagut Angolországban 4970 m., a Woodhead-alagut ugyanott 4831 m., a Szent Lőrincz-alagut Európában 4570 m., a Balbo-alagut 4240 m., a Blaisy-alagut Franciaországban 4100 m., a spanyolországi Argincire-alagut 4043 m. és a Mersely-alagut Angliában 4060 m. hosszúsággal. Mint ebből látható, Amerika, melyet mint különben a nagy technika-alkotások hazáját ismerjük, csak a hatodik helyet foglalja el a Európának vannak a leghosszabb alagutai.

— **Fe eséggyilkosság ostromnyéllel.** Kötégnyéllel jelentették a nagyváradi királyi ügyészségnek, hogy Petrica János odaváló parasztagda megölte a feleségét. Triff Perszida asszonyt, a kivel vadházasságban élt. A brutális ember, a ki az asszonynyal már hosszabb idő óta állandóan veszekedett és verekedett, a gyilkosságnak nem mindennapi módját találta ki. Vasárnap délután újra szóváltás keletkezett a férfi és az asszony között, mire Petrica János elővette az ostromnyélet s addig ütötte-verte a szerencsétlen nőt, a mig eszméletlenül nem maradt a földön. Néhány órai kínlás után meg is halt. Petrica Jánost letartóztatták. Az ügyészség a helyszíni vizsgálat megejtésével Buday nagyszalontai albirót bízta meg, a ki Fisch Áron dr. törvényszéki orvos segítségével Kötégnyélbe utazott.

— **Új ágyuk.** Most tudjuk azután meg, mire kell a közös hadügyi kormány-nak az a rengeteg sok pénz, a mik egy részét Magyarország izzadja ki. A tábori ágyuk dolgában a legközelebb időn belül végleges tönkös történet szokról a részletekről is, melyeknek megállapítását az összehasonlító próbák eredményétől tették függővé. Tudvalevően az új tábori ágyuk legfontosabb és leglényegesebb alkotórészeit már a legutóbbi delegáczióval ülésszak kezdete előtt megállapították; még pedig a cső és a felső lafetta szerkezetét, a löszereket és a löszereket. Együttal a csőanyag ügyében is véglegesen megállapították és a delegációk hozzájárultak a hadügyminiszternek ahhoz az indítványához, hogy a bronzot válasszák. Így tehát még csupán az alsó lafetta választása, a védőpajzsok elhelyezése és még néhány apróbb részlet volt hátra. Hogy e kérdéseket az összehasonlító kipróbálás útján megoldják, a bécsi arsenalban — mint a P. L. írja — próbaüteget állítottak elő, mely hat egyes részletekben szerkezetiileg egymástól különböző ágyuból áll. Ezekhez csatolnak egy különös szerkezetű Skoda-ágyut. Ezzel az üteggel valószínűleg április elsején egy nagy magyarországi lőtérre kezdik meg a kísérletezést, mely körülbelül két hónapig fog tartani. Ezután véglegesen döntenek majd a még függőben levő kérdésekről.

Tudomásul! Tisztelettel értesitem az uri közönséget, hogy a tavaszi és nyári időnyre nagymennyiségű legújabb divatu, kitűnő minőségű angol és francia szöveteim megérkeztek. Kérem a tisztelt közönséget, látogassa

meg Piac-utoza 75. szám alatt levő fizetemet a gazdag választéku raktár megtekintésére. Tisztelettel: Honig J.

— **A tavaszi időnyre** remek szép férfi divat újdonságok érkeztek. Valódi Borsalino, angol, Ita és Pichler-féle kalapok, nyakkendő különlegességek kertyük, harisnyák és zsebkendők, sétabotok és esőernyők **Fekete Jakab** uri divat üzletében, főté.

— **Ingaórákat** megjavít, 48 óra után precíz szabályozva liferál Horváth óraműves (Hatvan-utoza 2.) I-a. Inga és zsebórák raktáron vannak.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utoza 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

TAVIRATOK.

Orosz-japán háború.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, márczius 30.

Berlin, márczius 30. Togo admirális jelenti, hogy a japán hajóraj újból megkísérelte a port-arturi kikötő bejáratának eltorlaszolását. E hó 27-én négy nagy kereskedelmi hajó támadt a kikötőnek torpedóhajók fedezete alatt. **Az oroszok kemény agyutüzlelést folytattak, mire mind a négy hajó elsüllyedt.** Az elsüllyedt hajókon levőket a torpedó hajók mentették meg, **míg a torpedó hajók legénysége közül elesett 7 ember és 2 tisz.**

London, márczius 30. Ide érkezett jelentések megerősítik Togo admirálisnak a legutóbbi portarturi támadásra vonatkozó híradását s hozzá teszik még, hogy az elsüllyedt hajók olyan távolságban merültek el egymástól, hogy az orosz hajók rögtön kényelmesen és veszély nélkül közlekedhetnek.

Pétervár, márcz. 30. Verescsagin, a ki az orosz katonai körökkel ismerős, kijelentette, hogy az oroszok 600.000 katonát képeznek a harcra küldeni.

Liu-Csang, márczius 30. Itt nagyban várják Kuropatkint, az orosz főhadvezért, a kinek fogadtatása ünnep lesz.

Pétervár, márczius 30. Oroszország kinyilatkozta, hogy meg fogja **kinán torolni azt az eljárást, hogy a kínai kikötőkben a japán csapatok számára hadi dugárut szállítottak partra, ez által megsértette a kimondott és sokat hangoztatott semlegességet.** Más oldalról azt jelentik, hogy a kínaiak készséggel állanak a határon a japánok szolgálatára, miután élnek Oroszország hatalmasságától.

A szabók sztrájkja.

Budapest, márczius 30. A budapesti szabók sztrájkja hosszadalmasnak ígérkezik. A sztrájkolók 30 műhelyt állítottak fel, a hol 300 sztrájkolónak adtak munkát olyan bérfizetés mellett, a milyent az összes szabómunkások követelnek. Itt több olyan mester is dolgoztat, a kik pedig a mesterek kartelljébe beléptek a sztrájkolók ellen.

Pánik a földalatti villamoson.

Budapest, márczius 30. Ma itt a földalatti villamoson nagy pánik támadt. Hirtelen terjedt ugyanis, hogy egy kocsi a vezetékkel kigyuladt s mindenki rémképeket látott maga előtt. A rend azonban helyre állott, a nélkül, hogy emberben kár esett volna.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Márczius 30.

Készaru: változatlan.

Buza áprilisra	7 99—8 00
Buza májusra	8 03—8 04
Buza októberre	7 99—8 01
Rozs áprilisra	6 30—6 31
Zab áprilisra	5 28—5 29
Tengeri májusra	5 17—5 19
„ júliusra	5 27—5 29

SZÍNHÁZ.

A munka.

Szávay Gyula, a magyar költők egyik legkiválóbbja s legnépszerűbbje, igen sok alkalmi darabot írt, a melyek aktuális vonatkozásuk daczára is, méltán foglalhatnak helyet ama verseskönyvekben, melyeknek megjelenése a két évvel ezelőtti könyvpiacozon jelentős irodalmi eseményt képezett. Ezen könyvek Szávay verseit tartalmazzák s részben ezeknek eredménye az, hogy Szávay Gyulát beválasztották a Kisfaludys-ták koszorúsai közé.

Szávay Gyula komolyabb tárgyu, szinpadra írt művei közt első helyet foglal el az a drámai költemény, mely tegnap került bemutatásra a debreczeni színházban s a mely a becsületes munka diadalát jelenti az erőszakos boldogulni akarás, az anarkisztikus törekvésekkel szemben.

Éles ellentétben állítja szembe dialógjában a törekvő, becsületes munkást a szociális tanoktól deliriumos, egész az anarkizmusig menő, lelketlen izgatóval. Amaz a munka után élvezett csöndes nyugalomról, békés otthonról, megelégedettségről zeng dicsőítet. S ez a himnusz elnyomja azokat a káromlásba fuló diszharmonikus akkordokat, melyekben a világfelforgató, véres tajtékban, pusztító tüzből dobzó anarkisztikus törekvések akarnak érvényt, létjogosultságot szerezni.

Hatalmas, meggyőző drámai erővel, a Szávay színes szép nyelvén megírt munka ez a dialóg, mely párbeszédes mivoltja daczára is biztosítani tudja a folytonos, egyetlen percze sem szünő érdeklődést.

Mély, de minden mélységük daczára átlátszó gondolatok, egészséges életbölcselet, — melyet a szintiszta poézis verőfénye sugároz be — gyönyörű nyelvezet, ezek jellemzik a Munkát, melynek két szerepében Sebestyén Géza és Csiky László szép tehetségük legjavával szálltak sikra a győzelem biztos reményében.

És ez a győzelem nem is maradt el. Szávay drámai költeménye teljes, őszinte, zajos sikert aratott. A szerzőt lámpák elé tapsolták s természetben is kiutalta számára a hálás közönség a megérdemelt pálmájakat.

Sz. Z.

Sursum Corda. Bosnyák Zoltán-
nak ily czimen nagy és igaz sikert ara-
tott darabja került színre a fővárosi Nem-
zeti színházban. A darab nálunk a jövő
hó 8-án kerül bemutatásra s részt vesz
abban drámai társulatunk legjava.

Az utolsó hónap műsorát ösz-
szeállította az igazgatóság. Egy csomó új
darab kerül színre április hónapban és
pedig a Sursum Corda, Takarodó, Hajduk
hadnagya, Utazás az özevység körül,
Kis császár, Tengerre magyar, a Királynő
férje és Hüvelyk Kató című ujdonságok.

Holttest a tánczhelyen.

— Saját tudósítónktól. —

— márczius 30.

A eszlai erdő azon részén, hol a mu-
latságokat tartják, szomorú eset történt.
Egy fiatal ember vetett véget életének,
gyógyíthatatlan betegségétől megszabaduljon.

Málik János husz éves lakatos segéd
az öngyilkos, a ki tegnap délelőtt fél tizen-
két órakor felfügött magát. Kilencz mili-
méteres forgópisztolyal lőtt a fejébe s a
golyó azonnal megölte. Délután akadtak a
holttestére az erdőben járkálók, kik éppen
ismerősei voltak Máliknak.

Az esetről értesítették az aradi rend-
őrséget és a pécskai főszolgabírósgót,
mely utóbbinak területén az öngyilkosság
történt. Megtudta a szomorú tényt az
öngyilkos apja, ki a György-utca 23.
számu ház tulajdonosa és kocsin az
anyjával kimentek az erdőbe, hol fiuk
holtan feküdt.

A holttestet nem lehetett az erdőből
beszállítani, mert előbb az ópécskai köz-
ségi orvosnak kell megvizsgálni, a ki
nem volt otthon, hanem Peregen. A köz-
ségből lovas embert küldtek a holttest
örizeré, mely egész reggelig az erdőben
fekszik.

Málikot az öngyilkosságra reumája
vitte, melyből nem tudott gyógyulni. A
fiatal ember 1901-ben Amerikában járt s
mikor Filadelfiában a közös kórházban
járt, véget akart vetni életének, de nem
lelt öngyilkos, hanem hazajött. 132 ko-
rona megtakarított pénzt is hozott magá-
val. Tavaly augusztusban Aradon mellbe
lőtte magát s a kórházban egy hónapig
feküdt.

INGATLANOK FORGALMA.

Balla Mihályné Szele Etelka veszi a
debreczeni 6457 sz. tjkvben foglalt Eötvös-
utca 13 sz. házat Faragó Mihály és neje
Legeza Máriaától 9000 kor.

Molnár Imre és neje Petri Juliánna
veszik a debreczeni 1280 sz. tjkvben fog-
lal Nyil-u. 126 sz. házat Apródi János
és neje Németi Juliánától 4200 kor.

Özv. Erdődi Mihályné Balog Zsu-
szánna veszi a debreczen pusztá ebesi 92.
sz. tjkvben foglalt 39 hold 600 négyszögöl
tanyaföldet özv. Posta Istvánné Pál Er-
zsébet és Posta Istvántól 34.000 kor.

Vértesi Istvánné Bundi Juliánna ve-
szi a debreczeni 6612 sz. tjkvben foglalt
2 hold 100 négyszögöl ondódi földet Kál-
mán Józseftől 2000 kor.

REGÉNYCSARNOK.

A hálátlan.

Irta: **Harangi József.**

Akármiilyen csodálatosnak tessék is, de
igaz. Sajtos István uramnak hetven éves
korában úgy elment az esze, hogy egy
csópp sem maradt és mikor a nyolczvanadik
életévét betöltötte: tele volt bölcseséggel
meg szomorúsággal. Mert ez a kettő együtt
jár.

Mi lett legyen oka az ő bölcseségének
és szomorúságának, azt a következőkből
fogjuk megtudni.

Sajtos István uram emberséges kefe-
kötő mester volt valamelyik nagyobb vidéki
városban. Ehez a mesterséghez nem kell
akadémiai tudomány, sem rendkívüli ész,
mégis becsülettel meg lehet élni belőle; a
mi annál nagyobb érdem, mert általában
tudvalevő, hogy igen sok akadémiai tudom-
ány nem becsületes.

Ő is megélt a mesterségéből s mivel
szorgalmasan megtakarította a krajezárokat,
idő multával tallérokkaal töltötte meg a ládá-
ját. Mikor tele lett a láda, olyan szép házat
építtetett, hogy csodájára járt mindenki.
Ez ám csak a ház! Lám, a kefekötőnek jól
eresztett a szurkos fonál!

Mestertársai is, mikor az a ház elké-
szült, egyszerre megválasztották őt czéh-
mesternek. Hirtelen fölfedezték, hogy nagyon
okos, nagyon derék ember; pedig hát addig
mindenki azt beszélte felőle, hogy földnek
gyászterhe, zsugori és az egyik kereke
hiányzik.

Sajtos István uram kartársainak köz-
megelégedésére viselte e diszes tisztséget s
gyarapodott mind jó hírnevében, mind vagyo-
nában.

Volt neki egy derék fia, a kit Lajosnak
hívtak. Erre a fiura nagyon büszke volt.
Nem igen törődött ugyan a neveltetésével,
nem bánta akármit csinál a gyerek, mert ő
a vagyonszerzés gondjaival volt elfoglalva;
hanem azért, míg czéhmesterré nem válasz-
tották, váltig azt hajtogató, hogy ebből a
fiuból is olyan derék kefekötőt nevel, mint
a milyen ő és az a gyerek bizonyosan
többreviszi az apjánál.

Fájdalom, czéhmester korában meg-
bizgatta a nagyravágyás ördöge. Már ő nem
növeli a fiát kefekötőnek, mert nála már
nem lehet külön kefekötő.

Legyen kereskedő a fiu, valami fényes
üzlet tulajdonosa, melyből könnyen és ura-
san megélhet. Igaz, hogy az eféle üzlethez
sok pénz kell, no de az meg van Sajtos
István uramnak elég. — A felesége régen
meghalt; nincsen széles e világon semmi
rokona, sem gyermeke több, csak az az
egy fiu. Áldozhat rá, van miből. Legyen
külön ember, mint az apja.

A fiatal Lajos urfi épen akkor volt
tizenhat éves, mikor az uraatyja betöl-
tötte a hatvankettedik esztendejét. Gyer-
mekkorában nem lévén mellette örködő
anya szeme: úgy nőtt fel, mint a csirke
a szemétdombon. Magába szedett mindent,
a mit előtalált és annyi hasznát vette az
egésznek, hogy az ismerősök mind azt
beszélték felőle: milyen kár az apjáért,
hogy olyan fia van!

Ki értené az ilyen beszédeket? Saj-
tos István uram nem értette és nem is
akarta megérteni.

Elvezette a fiát a város legelső ke-
reskedőjéhez, fizetett annak néhány száz
forint tandíjat, a miért az értelmes uri
ember felfogadta a fiut s oktatni kezdé a
kereskedelmi forgalom titkaira.

Lajos urfi jól indult és jól haladt;
főnöke már hat hónap mulva kijelenté,
miszerint nagy hunczut lesz belőle vala-
mikor; mert olyan távol áll a gazember-
ségtől, mint a rablógyilkos az akasztófá-
tól. A mire az apja azt mondá, hogy
mai világban a kereskedőnek élelmesnek
kell lennie.

Lajos urfiból csakugyan élelmes em-
ber is lett, mert legelőször az apját élte
ki. Husz éves korában, a szerződés érte-
lmeben fölszabadult és kereskedősegéd lett.
Két-három évig vándorolt, azaz hogy
csavargott a fővárosban, azután hazatért,
magával hozván bizonyítványait is a háta
közepén, kék foltok alakjában, miket a
három évi kurzus alatt szedegtetett föl itt
is, amott is, ezért is, meg azért is.

Eképen minden rendben lévén, Sajtos
István uramnak nem maradt más apai
kötelessége, mint ellátni a fiát a pénzzel,
hogy boltot nyithasson és az üzletet meg-
kezdhesse. Ez meg is történt. Huszonöt-
ezer forintot költött a boltra, fölszerelte
fényesen és dusan, — a fia pedig beleült
és várta a vevőket és megrendelőket.

Azonban vevők és megrendelők nem
érkeztek; Lajos urfi hát, hogy eltöltse a
napjait, maga lett vevő és megrendelő a
kávéházakban és mulató helyeken. Ilyen-
formán pár év alatt, igen gyümölcsöző he-
lyekre elhelyeztetett néhány ezer fo-
rintocskát.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, szerdán, márczius hó 30-án,
bérlet 151. szám „A”

A MAMA.

Ezt követi másodsor: MUNKA. Drámai
költemény 1 felv. 2 képjelenéssel.

Holnap, csütörtökön, márczius hó 31-én,
bérlet 152-ik szám „B”

harmadszor:

MUNKA. drámai költemény. 1 felvonás.

Ezt követi:

Nők harca.

Vigjáték, 3 felvonásban.

Amerikába

mérsékelt menetdíj mellett
III. osztályban ellátással
együtt

156 koronáért

Bécsből, Autwerpenen át

NEW-YORKBA, PHIADELPHIABA.

Felvilágosítást ad

Red Stak Line

Bács, Wiedner Gürtel 20.

Gabella bérleti hirdetmény.

A debreczeni izr. hitközség és a debreczeni aut. orth. izr. hitközség közös gabella jövedékének folyó 1904. évi május 1-én kezdődő és 1907 évi április 30-án végződő, tehát három évig tartó bérletére ezennel nyilvános árverés hirdettetik, mely folyó 1904. évi április hó 10-én délután 3 órákor fog megtartani az izr. hitközség jegyzői hivatalában (Kápolnás-ú. 1. sz. a.) A részletes feltételek úgy itt, mint az orth. izr. hitközség Pásti-utcai irodájában megtekinthetők mindennap délelőtt 10—12, délután 3—5-ig.

Kikiáltási ár: 30.000 korona.

A szóbelileg árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes papirokban, miot bánatpénzt letenni.

Zárt ajánlatok is elfogadtnak, ezek az előirt bánatpénzzel együtt alólirott elnök kezéhez az árverés napjáig déli 12 óráig átadandók. A bérbeadó hitközségek fenntartják maguknak a jogot a gabella jövedéket tekintet nélkül a megajánlott összegre tetszés szerint bá mely ajánlattevőnek kiadni, vagy annak biztosításáról egyébként gondoskodni.

Kelt a debreczeni izr. hitközség gabella jövedékének bérbeadásával megbízott közös bizottságának 1904 márczius 27-én tartott üléséből.

Drucker Mór,
biz. elnök.

Kalapok, czipők, ingek, nyakkendők, hallatlan olcsón Miklós és Markbreit

fők-üzletében,
nagytszde mellett.

Husvétí czukorkák.

Államilag vizsgált Lucerna Répa, konyha-, kerti és virágmagva.

Valódi „Elefánt” mosópor, legfényesebb szobapadló és butor-lack

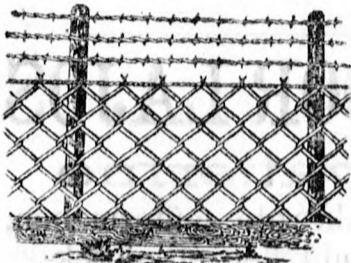
kapható

KOHN HENRIK

fűszer, festék és ásványvíz nagykereskedésében, gróf Degenfeld-tér.

Neubauer János

sodrony-szövet, fonat- és szitaárú gyára Debreczen.

Készít ezüst éremmel kitüntetett, szabadalmazott acél-sodrony koci ülést, ruganyos ágybetétet, rostaszöveteket, sodrony-kerítéseket, kertek, szőlőtelepek, fáczános erdők és sirok bekerítésére, baromfi házakat, szállítható baromfi ketrecek, sirkerítéseket a legszébb kivitelben, sodrony betétű kapukat nyaralókban. A legzélyszerűbb sodrony lábtörlőket, fehér- és vörös-sodronyból. Gőzgépekhez szikrafogók, ablak- és pincze rostélyokat, szóval sodronyból minden kigondolható dolgokat. — 1873. év óta százakra menő előismerést nyertem, valamint sok kiállítási kitüntetésben részesítettek szép és jó munkáért.

Pártolását kérve, vagyok teljes tisztelettel
NEUBAUER JÁNOS.
Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

30 év óta **Első minőség.**
Évi készítmény 49.000 kerékpár.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hillman, Herbert & Cooper,
(The Premier Cycle Co. Ltd.) Coventry (Angli-ország), EGER I. B., Nürnberg-ből

Legalkalmasabb ajándéknak

egy **fényképező**
gép is,
mert avval kelle-
mesen, de haszno-
san lehet az időt
tölteni, beszerezhető

Komárominál

Piacz-utca 12.

Részletfirtésre is kapható. — Tanítás
díjtalan.

Fontos!!

Izraelita papi bizonylatokkal
ellátott חכשר zománcozott

lemez, prima, bazar és secessió

edények a husvét alkalmával leg-
olcsóbban beszerezhető

Pásztor Gyula és Társa

vaskereskedőknél,

Csapó-u.
Bankház.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel a omtartott szög 4 kr. 8 fillér

WEIDNER JÓZSEF 46 év óta fenálló czipőüzlete, berendezés és 6 évi bérlettel, családi körülmények miatt eladó.

Lusztig és Bán

fűszer-, liszt- és gyarmatáru nagykereskedése
Városi bérpalota, Simonffy-u. 2. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárait a közelgő ünnepekre mindennemű fűszer cikkekben.

Olesó ár, pontos kiszolgálás.

Nagyváradai élesztő főraktár.

BRAZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
... MELLEKELVE VAN! ...

Somatose

oldható husfehérnye
a hus tápláló anyagait tartalmazza (tojás fehérnye és savak) és mint szagtalan, könnyen feloldó por, kitűnő

étvágyat gerjesztő szer,
gyöngédkedő, rosszul táplált egyének, idegbetegek, mellbetegek, gyomorbetegségek, betegágyasak, angolkórban szenvedő gyermekek, üdülők stb. részére.

Vas-Somatose alakjában sápkórosok részére orvosilag lett rendelve: Vas-Somatose 2% vastartalmu Somatoseból áll.

Somatose nagymennyiségű étvágyat gerjeszt. Gyógyszertárak és drognériákban kapható. Csak valódi eredeti csomagolásban.

Festékgyárak előbb Friedr. Bayer és Társa Eberfeld. (Gyógyszer osztály.)

Az orosházi
házikenyér sütődében
a husveti ünnepekre
Lisztek,

főzelékek, carfiol, tojás, szilva,
dió, borsó, lencse, rizskása stb.

a legelőnyösebben beszerezhető.

Válogatott krumpli 50 kiló
vételnél,

házhoz szállítatik.

ZÁDOR LAJOS

divatterme

Női ruhakészítő műtermében,
elsőrendű képzett derék-
varrónők
felvételnek.

Egy jó eszébe tea kedvelők, kérjétek mindenütt
a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Raktárok a felragaszokon láthatók.

Indra Tea Import Company Triest.

Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézánál.

Államilag ólomzár-
olt lucserna és
bohóremag, eredeti
északnémetországi
takarmány repamagvak
valamint vetemény-
és virágmagvak
legjobb minőségben
s napi áron kaphatók

Deusch Albert és Fia

magkereskedésében, Hatvan-utca 9-dik szám.

Felhívás.

Mindazon t. vevőkhöz, kik szobapadlójukat óhajtják szép és tartós színre mázolni, vagy konyhaberendezésükre, ablak- és ajtóikat újjá festeni, forduljanak bizalommal

Neumann Nándor

kizárólagosan berendezett festék, lakk és kenecze nagykereskedőhöz

Hatvan-utca 5 sz., Bignió-ház. Telefon 205.

Magvak nagy raktára Debreczenben,

KONTSEK GÉZÁNÁL, Kossuth-utca.

Valódi erfurti konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásokból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csiraképeségű minőségben. Luczerna, Lóhere, quedinburgi és hazai Takarmányrépát, diez-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. Bükköny, Cibebur, Czukorczirok, Muhar stb.

Kertészetemből:

mindennemű évelő virágövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagy választékban.

Remek Chrisantemum tövek 10 drb 2-80. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb Cactus Györgyikék (Georginák) 10 drb 3-60 kor. Japáni liliomok, tubarózsák, Begoniák, Japáni Iris, Orezy és orchidea virágu Casmák, igen olesón. Nagy képes árjegyzék kívánatra.

AZ

UJ SZÖNYEGHÁZBA

óriási küldemény érkezett

Szalon-, ebéd- és futó-

szőnyegekben.

Nagy választék a legújabb
csipke- és szövet-
függönyök,
valamint

butor-szövetekben.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza

DEBRECZEN,

Kossuth-utca 11. szám.